

V prosinci minulého a v březnu tohoto roku proběhl další zajímavý archeologický výzkum, tentokrát přímo v historickém jádru města, v Havlíčkově ulici na staveništi rodinného domku. Plochou nevelký odkryv byl bohatý na nálezy. Nejdůležitějším objevem představuje další část již dříve známého kostrového pohřebiště, které bylo zkoumáno v výkopech pro inženýrské sítě kolem nároží Havlíčkovy ulice a náměstí Svobody v letech 1977 a 1989. Tentokrát se podařilo odkrýt 17 hrobů, z toho čtyři dětské. Mrtví leželi na zádech s rukama většinou podél těla, část nebožtíků ležela v rakvích. V některých hrobech jsme našli i výbavu. V jednom z dětských hrobu se podařilo nalézt 6 korálek. U kostry ženy ležely dvě esovité záušnice, jde o ženský šperk dokládající nám tehdejší módu. Vyráběly se z bronzu, stříbra a vzácně i zlata. Nenosily se v uších, ale byly nejspíše zaplétány do vlasů nebo nošeny na čelence. Unikátním nálezem byl bohatě rytým ornamentem zdobený parohový předmět. Byl dutý, trojcípého tvaru a tvořily ho dvě části původně spleené asi pryskyřicí. sestával. Kvůli své výjimečnosti bohužel zatím neznámě jeho účel – mohl sloužit jako schránka. Podobný, avšak neúplný předmět byl nalezen na současném pohřebišti v Holubicích. Ve třech hrobech se také podařilo nalézt mince. Jedná se o denáry uherského krále Štěpána I. (997 – 1038) ražené zhruba ve druhé polovině jeho vlády. Do hrobu byly přidány v oblasti pánve a to nejspíše jako tzv. oboly mrtvých, tedy mince na poslední cestu nebožtíka. Pohřebiště můžeme tedy datovat do první poloviny 11. století. Hroby se nejspíše rozkládaly pod celou severní frontou Havlíčkovy ulice a v budoucnu pokud zde dojde k dalším zemním pracím se tedy dá počítat i z dalšími nálezy (hroby leží přibližně 1,4 metru pod dnešním povrchem). Již dříve zjištěná část pohřebiště byla nejdříve datována až do 13. století podle nálezů zlomků snad druhotně zavlečené keramiky. Hroby tehdy nemohly být odkrývány v úplnosti, takže doprovodné předměty, šperky či mince, se nepodařilo nalézt. Odkryté pohřebiště přísluší nepochybně slovanskému obyvatelstvu, které sídlilo ve východní části obce blíže řeky Svratky, jak se již před lety také podařilo zjistit archeologickým výzkumem. Předcházelo tedy farnímu hřbitovu u románského kostela sv. Gottharda, postaveného asi v první čtvrtině 13. století již po příchodu nových osídlenců asi z oblasti Dolního Rakouska.

Podařilo se také zachytit doklady osídlení středověkého městečka z 15. století. A to především pozůstatky lehčí nejspíše hospodářské stavby, dále pak část tzv. lochu (ve spraši raženého tunelovitého sklepu) při hranici parcely směrem do ulice. V prostoru se také hojně

zacházelo s ohněm. Dokládá to devět zde nalezených pecí, zatím bohužel neznámého účelu; mnohé sloužily patrně jako pekařské. Více víme o peci, kterou můžeme datovat do poloviny 13. století. Jednalo se o pec potravinářskou, tedy převážně určenou k výrobě chleba. Zástavbu pomáhají datovat dvě mince, čtyřhranné peníze s orlicí, rakouského vévody Albrechta V jako markraběte moravského (1423-1435). Je zajímavé, že jedna vznikla přeražbou starší mince – vídeňského feniku Albrechta II. (1330 – 1358).

I tento výzkum významně přispěl k poznání starších dějin našeho města.

Miroslav Dejmal – Rudolf Procházka